

САМ АЙЗЕНГАВЕР РІШАТИМЕ ПРО ПОВОРОТ ДО ВАШИНГТОНУ;

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙМАЄ ПОЛКОВОГО МАРШАЛА МОНТГОМЕРІ; ПАЦІЄНТ "ВЧИТЬСЯ" ХОДИТИ ПО СХОДАХ

Денвер, Колорадо. — В неділю спеціаліст від недержавних військ контролював стан здоров'я президента Айзенгавера і в понеділок 7-го листопада має разом із іншими лікарями, які піклуються за здоров'ям Президента, віддати розпорядження про те, що може Айзенгавер робити в найближчих днях. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті заявив, що сам Президент вирішить, коли він зможе повернутися до Вашингтону. Гагерті сказав, що це буде, мабуть, в п'ятницю 11 листопада, як про це вже давніше згадувалося в бюлетені про стан здоров'я Айзенгавера. Президент вже пробав ходити по сходах вниз і вгору, щоб сам, без ніякої допомоги, міг вийти з ліжка і ввійти до ліжка, який мав би повернутися до столиці на кілька днів, а після того вийти на деякий час до своєї ферми в Геттисбурзі, Па. де мав би вийти прийняти до нормального здоров'я. Коли Президент залишить шпиталь, він буде конферувати з представниками обох партій про головні пункти своєї законодавчої програми, але ще не знає, чи це буде в Вашингтоні чи в Геттисбурзі. В понеділок Президент має кан-

Американська армія редує число своїх дивізій

Вашингтон. — До 30 червня американська армія зредує число піхотних дивізій до 19. Зредують 71-у дивізію, яка стоїть тепер на Алясці і в найближчому домі має прийти до ЗДА. Старшини й молодші офіцери дивізій будуть розділені між іншими армійськими піхотними частинами.

УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ ВІДЗНАЧИЛИ 50-РІЧЧЯ ЗОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ

Нью-Йорк. — Об'єднаний Комітет Американсько-Українських організацій міста Нью-Йорку відзначив минулу суботу, 5-го листопада, 50-річчя з організації життя місцевої громади, влаштувавши з цієї нагоди бенкет в готелі Статлер. Церемонію відкрив, після відкриття американського і українського гімнів, голова Комітету п. Петро Кучма, згадавши в короткому слові перших піонерів української громади в Нью-Йорку, привітав гостей та поінформував їх, що бенкетом проводяться адв. Вол. Стек. З промовама на бенкеті, що його започаткував молитвою парох місцевої української греко-католицької парафії св. Юра Веч. М. Когут, протоігумен ОО. Василя, а закінчив молитвою парох православної парафії св. Володимира Веч. о. мітра Л. Весоловський, виступили: Д. Галичак, гол. правління УНС і президент

УКРАЇНСКА ГРОМАДА В ДЖЕРЗІ-СІТІ ВШАНУВАЛА РОКОВИНИ ЛИСТОПАДА

Джерзі Сіті. — Місцева Українська Громада, організована у Відділі УККомітету, вшанувала минулу неділю, 6-го листопада, Роковини Листопада традиційною імпрезою в залі однієї із публічних шкіл. Свято, започатковане американським гімном, відкрив коротким вступним словом п. А. Шарая, голова Відділу УКК, відповіді промови виголосили адв. Марсел Вагнер і д-р Вол. Калина, а місцеву частину програми виконали: гуртова декламація юних сумішків Н. Поточник, Е. Хомяк та Р. Бойко, які і однією з юних сумішків; декламація учениці Рідної Школи М. Литвини, сольовна Оксана Колодій при фортепіано акомпаніменті Оксани Драган, скрипкове сольно Любомира Явного при фортепіановому супроводі Уліни Явної, декламація учениці Р. Ш. М. Домарадської та виступ оркестри "Сурма" під диригентурою проф. Задорного і виступ місцевого хору ім. Лисенка під диригентурою мігра О. Стенури. Свято закінчено українським національним гімном. Публіка

Відбулося Свято УПА

Нью-Йорк. — Місцеві Відділи Т-ва В. Воїнів УПА, ООЧ, СУМА, АБН, Союзу Б. Політ'янів та Т-ва Студентів Молоді вшанували минулу неділю, 6-го листопада, в УНДомі Свято УПА, на програму якого склалися промови, декламації, сольовні та виступи музично-вокального ансамблю СУМА під диригентурою інж. Р. Степанюка. Свято відкрив п. Шкафаровський, голова Відділу Т-ва УПА, а доповідь виголосив п. І. Вільський з Філадельфії. Свято започатковано американським і українським національними гімнами, а закінчено відспіванням: "Не порай". Прийнятих біля 300 осіб.

Чашу УНСоюзу в автомобілевих змаганнях здобув Орест Сєнік

Трентон. — В автомобілевих змаганнях справності на відстані 40 миль на терені Черч і околині переможцем вийшов Орест Сєнік, змагун УС-4, "Стріла". — Трентон, здобувачі в загальній оцінці 31 очку. Чашу для переможця і цих змаганнях, улаштованих Союзом Українських Американських Спортсменів Товариств і названих "першою пробою автоводія", уручував Український Національний Союз. Урочисте вручення чаші першуну відбулося 6-го листопада ч. р. і його довершив проф. Едвард Жарський, голова СУАСТ-Схід та редактор спортивного сторінки при "Свободі". Далішні місця у змаганнях зайняли: другий — Володимир Маркус, УС-4, "Січ" — Елізабет 29 і 31 очок, третє і четверте — П. Пліс і Р. Ошнич (по 29 очок), п'яте і шосте — В. Копацький і Я. Скрипчук (по 16 очок) і сьоме — М. Войцук. Всі 6 змагунів із УС-4 "Стріла". — Трентон.

Відділи УНС в Нью-Гейвен посилюють свою активність

Нью-Гейвен, Конн. — Відділи Українського Народного Союзу в Нью-Гейвені, а за ним і в сестрі Коннектикут, посилюють свою багату організаційну та громадсько-культурну діяльність. Рішення це винесено на минулих нарадах представників цих відділів, що відбулися минулої неділі, 6-го листопада, в залі місцевого Народного Дому та в прийнятті головного секретаря УНС п. Григорія Герма

ЗДА підтримують заклики до Ізраїлю і Єгипту про замирення

Вашингтон. — Заступник держави, секретар Джордж Аллен попросив до себе одного з посолів Ізраїлю і Єгипту — Ахмеда Гусейна і кожного з них прочитав той сам текст короткого заклику, в якому американський уряд підтримує заклики генерального секретаря ООН для збереження перемир'я в Палестині генерала Бірнса в справі негарадних припинення всіх збройних дій між Ізраїлем і Єгиптом. Обидва посли задоволені духом Аллена, що їх країни не дають воювати, але стигли

Нагановіч заповідає перемогу комунізму в усьому світі

Москва. — "Комуністичні ідеї поширюються по всьому світі без віз і відбиток пальців" — кричав Лазар Кагановіч на святкуванні у Большому Театрі в Москві 38-их роковин більшовицької революції. Він заповів "тріумф" комуністичної революції в цілому світі, при чому поклявся на факт, що коли Маркс проповідував свої ідеї, то не було ще радя, телефонів, літаків, а марксизм поширився серед "пролетаріату всіх країн". Кагановіч наводив цифри на доказ могутнього зростання союзу радянського господарства та важкого промислу, як також орудував сильно перебільшеними, а то й зовсім фальшивими цифрами про страйки в Америці і кількості безробітних та тупеті господарств "країн". Кагановіч вперся, що "миролюбна"

Франція повертає престіл кол. султанові Бен Юсефіві

Париж. — Французький уряд в офіційному комюнікаті признає султанські права Сіди Мохаммеда бен Юсефіві, що його скинуто з престолу в листопаді 1952 року. Франція висловлює задоволення, що одностайно становить, що його зайняв марокканський нарід в свій справі дозволив закінчити затяжну кризу та повернуло переконання, що поворот на престіл "його ексцелленції" султана Бен Юсефа "відкрив шлях для конструктивного переговорів". В офіційному комюнікаті говориться про те, що Марокко має стати "модерною, вільною і суверенною державою" у зв'язку з Францією. Правда, у тому французькому комюнікаті нічого не сказано про договір у Фезі з 1912 року, в якому Марокко підпало під протекторат Франції. Марокканські націоналісти домагаються ревізії того договору. Сподіваються, що Бен Юсеф повернеться у тріумфальному поході до Рабату на султанський престіл впродовж найближчих 10-ох днів і що в тому часі відійде генеральний резидент Франції генерал Латур, який має марку противника колишнього султана і мужа довіри консервативних французьких кіл, а на його місце буде призначений такий французький діяч, який відразу вважав помилкою скинення і заслання султана. Французький міністер закордонних справ Піне, який приїде в Женеву до Парижу, особисто передає Бен Юсефові до відома рішення французького уряду. Після чого поїде в Женеву і заведе на потребу мароккансько-французької співпраці.

На зборах Товариства Американців Уні і в єврейській Хірургії обговорюють питання чи ділено хірургію розкомих бачили, яких набиратися від оперованих ними осіб.

Керівник російської бібліотеки в Мюнхені втік до МВД-истів ген. Михайлова

Нью-Йорк. — Пресовий відділ Американського Комітету, звільнений від більшовицького подда до відома, що з кінцем квітня ч. р. втік до східного Берліну керівник російської бібліотеки Віктор Ф. Залеский, де виступив у радіо очолюваного ген. Михайлова комітету повороту "на родину". Залеский, народжений в Астрахані 1912 року в родині священника, розстріляного більшовиками в 1922 р. Закінчивши педагогічний інститут, він став учителем математики, але не зміг знайти — за його словами — відповідного заняття згодля на своє походження із священника родичів. Під час Другої Війни втік на Захід і опинився в таборах ДП в Німеччині. Коли заходами Американського Комітету організовано в Мюнхені Російську Бібліотеку, Залеский став її бібліотекарем. Але вже незабаром розсварився з провідом Інституту і з іншими співробітниками в бібліотеці і в серпні ч. р. його звільнено з праці. Проти рішення Дирекції Ін-

ДОЛЛЕС І ТІТО ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ САТЕЛІТІВ З-ПІД МОСКОВСЬКОГО ДИКТАТУ

Бріоні. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес і югославський маршал Тіто перевели в останню неділю 6-го листопада три години на тайний нараді, при чому поруч із Доллесом узяв у нараді участь державний підсекретар Мек Артур і посол Ріддлбергер, а по югославському боці були, крім Тіто, його заступник Едвард Кардель і міністер закордонних справ Копа Попович. Про зміст і вислід цієї наради не відано ніякого комюнікату, але в усій залі державний секретар зазначив, що він погодився з югославським маршалом, що сателітні держави повинні бути дійсно вільні, хоч ніяка чужа держава не повинна втручатися в їх внутрішні справи і зони самі повинні вирішувати свій соціально-економічний устрій. Як повідомляють члени наради, у тієї наради були закордонні справи, які є предметом Женевської конференції, отже Німеччини, пакту безпеки й розроблення, справа конфлікту на Середньому Сході, балканського союзу й інші. Тіто заявив після відлету державного секретаря Доллеса назад до Женеви, що він дозволений з наслідку цієї наради. — Державний секретар Доллес та кілька високих американських урядовців з державного департаменту, члени Женевської конференції, як також дружини Дж. Доллеса і

У Женеві наставла триденна тиша

Женева. — Женевська конференція перервала свої засідання і всі чотири міністри закордонних справ роз'їхалися в різні сторони. Молотов відлетів до Москви за новими інструкціями від Кремльського, "колективного проводу" У зв'язку з цим виникли в Женеві поговори, що він може з'явитися більше не повернувшись до Женеві, тим більше, що під час перебування Молотова в Женеві комуністична "Правда" знову вернула до старого "ухилу" Молотова від комуністичних акцій про будівництво соціалістичної держави. З другого боку, хоч Булганін виказував на Женевській конференції в липні ч. р. більшу схильність погодитися на об'єднання Німеччини, проте західні міністри переконані, що Молотов не керує сам закордонною політикою Совітів, тільки слухаючи дії своїх володарів на Кремлі. Всі західні фахівці погодилися на тому, що Союзетський Союз не хоче об'єд-

В СВІТІ

Сіди Мохаммед бен Юсеф, фактично вже "одного ногою" стоїть на султанському престолі в Марокко, заповнює делегацію Світового Жидівського Конгресу — центральної організації всіх жидів у світі, що він, повернувшись на престіл, строго триматиметься декларації про пошанування прав людини. Жиди з цілої Північної Африки збираніся масово втікати до Ізраїлю. Канадський міністер закордонних справ Лестер Пірсон, який після відвідин в СССР приїхав до Індії, обговорюватиме з індійським урядом справу збудування в цій країні закладу для продукції автомобілів енергії. Цей заклад має коштувати \$14,000,000, а будуватимуть його з поміччю канадських техніків. У Женеві на прийнятті, що його влаштував Доллес, за столом засіли всі чотири міністри закордонних справ. Кожен з делегацій була репрезентована шістьма особами. Праворуч Доллеса сидів Молотов, ліворуч — французький міністер закордонних справ Піне. На другому кінці стола сидів секретар оборони Вилсон, маючи по одному боці англійського міністра МекМілана, а по другому — югославського маршала Соколовського. Англія дуже стурбована останніми успіхами совєтської дипломатії на Середньому Сході. Більшовики — каже англійська преса — займають тепер "опорні позиції" в Євразійському каналі, а деякі країни Середнього Сходу. Єгипет ще не став совєтською колонією, заявляють в Лондоні — хоч це йому загрожують, тим часом прем'єр Насер хоче вигнати Москву проти Заходу, а Захід проти Москви. Ця завага, — побоюються англійці, — може скінчитися дуже сумно. Найбільша небезпека від розриву міжнародного мілітаризму — це, коли тримати Німеччину поділеною, — сказав на Женевській конференції державний секретар Доллес. Вільні вибори, яких боїться німецькі комуністи, завжди несприятливі для тих, хто прогрес — додав він, натякнувши на свою власну програму в сенатських виборах у 1950 році в сенаті Нью-Йорку, коли його переміг сенатор Ліман. Прем'єр Бурна У Ну в Бурунді підписав спільну декларацію з султаном Німеччини "блоком" і рекомендує для всіх народів, які хочуть "співіснувати", "п'ять принципів": 1. Як установа була Чу Ек-лай із Неру для свого "співіснування". Бура під правлінням У Ну належить до "неутралістичної" держави. Неру, як адвокат "неутралізму", мав найбільший успіх, купивши для блоку "неутралістичний" Єгипет — за комуністичну зброю, продавану Єгиптом за одну десяту частину ринкової ціни.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATATI: SUBSCRIPTION RATES.
 One year \$10.00
 Six months \$5.25
 Three months \$2.75

За кожен зміну адреси платити 10 центів.

За оголошення редакція не відповідала і не зобов'язувалася повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАСЛУЖЕНЕ ПРИЗНАННЯ

Стався промовистий факт: нагороду Нобеля за найкращу прислугу для людства в справі миру в 1954-му році призначено борові Високого Комісара Об'єднаних Націй для вітківців. Значить, агенція, яка мала спеціальне завдання опікуватися вітківцями і допомагати їм, зробила найкращу прислугу для світового миру. «Нью Йорк Таймс», коментуючи цю подію, твердить: «Західний світ нічим іншим не доказав ніжності свого серця так, як тим, що упродовж останньої декади робив для чоловіків і жінок, які втратили своє місце в світі або свої вольності внаслідок другої світової війни і змін після неї».

Це високі призначення спадає у відповідній частині й на нас, американських українців. Ми також можемо сміливо сказати, що упродовж останньої декади нас ніщо так не хвилювало, як доля вітківців, між якими поважну частину становили наші рідні брати і сестри. З агенцією ООН для вітківців, якій призначено це високе відзначення, найтісніше співпрацює наш З'юніон Український Американський Допомоговий Комітет, що практично є її складовою частиною. Пожертви нашої спільноти на допомогу вітківцям самою го-товістю становили за ту декаду доброго півтора мільйона доларів, крім кількох мільйонів вартості допомоги в одягах і харчах. Десятки тисяч вітківців старанними ЗУАДКомітетом переїхали на постійне перебування до країн нового поселення, головне закордонних, і стали знову вартісними й творчими членами суспільності. ЗУАДКомітет поїс сню-жовтий український прапор та українське ім'я всюди там, де була справа вітківців, опіка і допомога для них, за які тепер призначено найвище відзначення у формі нагороди Нобеля. Ми, американські українці, масмо всі підстави вважати, що цим відзначено також і нас і нашу участь у цій міжнародній харитативній акції, яку ми взяли через ЗУАДКомітет. Ми справді масмо всі причини пишатися цим.

Проте, ми далеко ще не масмо причини й підстави твердити, що, коли мова про нашу суспільність, ми зробили вже все, що в цій ділянці могли і повинні зробити. Проблема бо вітківців це далеко не розв'язана в цілості, в європейських країнах все ще є тисячі давніх і снотих нових вітківців, які потребують нашої допомоги та опіки і ще довго потребуватимуть їх у майбутньому. Тим часом ми вже, виходило б, спочивали на лаврах, і харитативна діяльність та пожертви на харитативні цілі зійшли і сходять у нас на якийсь та-маний плин, бо ті з-поміж нас, що ще не цілком замкну-лись біля телевізорів у своїх «гавзах», воліють витратити енергію радше на внутрішні політичні змагання, ніж на дві го-ловні цілі: допомогу визволенням змаганням українського народу та допомогу нашим бездомним і бездолісним вітків-цям, яких тепер більшовицькі сирени так запально за-маноють у свої тенета на «родину».

Призначення, яке з відзначення нагородою Нобеля між-народної агенції за допомогу вітківцям спадає частинно й на нас, заслужене минулим. Нашим великим обов'язком є виправдати його теперішнім і майбутнім. У друкованих ра-зом з цим часом «Свободи» періодичних «Вісних ЗУАД-Комітет» можна вчитати багато чого про потреби й можливості дальшої допомоги і дальшої опіки над вітків-цями. Актуалізують цю справу і недалеки вже загальні збори ЗУАДКомітету, нашої харитативно-допомогової централі. Всі ми повинні приділити цим проблемам максимальну ува-гу, роблячи це не так для призначення і нагород, як для влас-ної совісті та справжнього задоволення, що його дає добре виконаний обов'язок.

ПРИВІЛЕЙ І ОБОВ'ЯЗОК

Сьогодні «День виборів», у якому кожний громадянин с «босом» своєї країни, свого стеїту, повіту чи містечка, залежно від того, який характер мають вибори. Цьогорічний характер виборів переважно стеїтовий і локальний, але це ні в чому не зменшує їх важливості. Бо добре управ-ління містом мас вплив на добру адміністрацію стеїту і країни. Все це залежить у першу чергу від наших голосів, від тих, кого ми виберемо.

Голосування — це великий привілей і відповідальний обов'язок. Привілей, що його ми повинні використати, і обов'язок, що його ми повинні виконати. Голосуйте за кого хочете, себто за того, кого ви самі вважаєте за найбільш відповідного на той чи інший уряд, але голосуйте!

При цій нагоді гратуємося головню всім тим нашим співгромадянам, які цього року вперше користають з цього громадянського привілею і вперше виконують цей свій гро-мадянський обов'язок: голосують і вибирають.

АЙЗЕНГАВЕР І ТРУМАН

Не масмо тут на увазі пе-реводити порівняння між останніми і теперішніми амери-канськими президентами. На цю тему напевно появлять-ся цілі публікації, бо ці оби-дані постаті сучасної амери-канської історії вражають хоч би контрастами формату, поведінки і світогляду. Май-бутній історик буде цікавити-ся безпосереднім впливом одного й другого на хід вели-ких подій в Америці й широк-ому світі. Тепер, за їх життя і активності в публічній житті, хоч один на офіційно-му становищі голови держа-ви, а другий «приватний гро-мадянин», але з персональ-ним авторитетом і впливом недавнього президента, — людей цікавлять персональні взаємини між одним і дру-гим.

Тепер ці взаємини — дале-кі від добрих. С річчю за-гальною, в Америці і поза нею, що поміж Гаррі С. Труманом і Дейвідом Двай-том Айзенгавером панує не то «холод», а «морозна те-мпература». Це тим дивніше, що упродовж довгих років між обома ними існували вза-ємини дуже гарні й приятель-ські, один про одного вислов-лювалися якнайкраще перед своїми приятелями і публічно заявляли, що один одного люблять і шанують. Фелчер Кнебел, вашигтонський спів-робітник журналу «Лук», ви-числяє докладно окремі фак-ти, які щораз погіршували взаємини між двома держа-вними діячами, признає, що найправильніше було б обви-нуувачувати тут їхні цілком інші підходи до політики. Але насправді, каже він, охоло-дження їхньої приязни при-йшло наслідком особистого по-чуття кожного з них, що йо-го ображено і що порушено його особисту гідність. Кож-ний із них пояснював перед приятелями зміну свого від-ношення до другого тим, що — мовляв — він помилявся в попередній оцінці, а потім прийшов до переконання, що той другий не є тим і та-ким, як він раніше собі уяв-ляв. Від часу інаугурації пре-зидента Айзенгавера, Г. Тру-ман був чотири рази у Ва-шигтоні і прожив там разом 16 днів. Ні разу не запропо-нує його до Білого Дому, ані не сказавось б, котрому з його приятелів, що Білий Дім радо бачив би його. Сам він теж ні разу не подзвонив до Білого Дому й ні через кого не переказав, що радо відві-дав би теперішнього прези-дента. Що гірше, Г. Труман з'єдздить, що коли в жовтні 1953 року през. Айзенга-веру приїхав до Кензас Сіті, ро-динного міста Г. Трумана, він подзвонив до готелю, в якому мешкав Президент, заявивши, що хотів би відвідати Прези-дента і чекає на відповідь, але ніякої відповіді не дістав.

(Оточення Д. Д. Айзенгавера твердить, що такого телефо-нічного виклику не було). Тим часом ніхто інший, як власне Гаррі Труман, бувши президентом, кілька разів про-понував Д. Д. Айзенгаверу поїти кандидувати на прези-дента. Він сказав це Айзен-гаверові, зустрівшись з ним у 1945 році під час конфе-ренції в Потсдамі, потім в 1946 році, відвідавши його, як шефа штабу Армії, в Пен-тагоні, вивисавши впроді до нього в 1951 році до Парижу, де Айзенгавер був тоді ко-

мандантом військ НАТО, Джеффа Дейвіса з виразною пропозицією — кандидувати на президента від Демократи-чної партії. Айзенгавер не погодився кандидувати в 1948 році й жартівливо відпо-відав тоді, що не він буде опо-ном Трумана, та коли в 1951 році погодився кандид-увати, але від республіканців, а не демократів, то й тоді Труман за це ще не погнівався і персональні взаємини між ними були дуже добрі. Один одного підтримували про-довж років не тільки слова-ми, але й ділами, напр., Ай-зенгавер своїм авторитетом оборонив перед Конгресом програму демократичної адмі-ністрації Трумана щодо допо-моги закордонно.

Розрив між обома ними прийшов під час передвибор-чої кампанії в 1952 році. Пер-шою головною причиною бу-ла кампанія правого крила республіканської партії про-ти генерала Маршалла. Сена-тори МекКарті і Дженсен об-винувачували ген. Маршалла в заляпанні Китаю, а Джен-сен назвав Маршалла «пара-ваном для зрадників». Д. Д. Айзенгавер виступив проти цього й борови ген. Мар-шалла, назвавши його «зрад-ком патріотизму», і робив це кілька разів. Проте він — хоч дуже не радо — погоди-ся скреслити той уступ з сво-єї промови (з обороною генер-ала Маршалла) на терені Ви-сочайшого сенату сен. МекКар-ті, бо місцева республікан-ська організація заявила, що така оборона ген. Маршалла з округу МекКарті була с очевидною дискредитацією цього сенатора. Гаррі Труман

ікий був ще тоді президе-ном, страшенно обурився за-де на Айзенгавера, який — мовляв — тричі зазнав під-тримки від генерала Маршал-ла в своїй кар'єрі військови-ка. Він висловився про Ай-зенгавера, як про «слабкий характер» — від цього почав-ся їх ворожнеча. Вони по-глибилися, коли, в ході ви-борчої кампанії, Гаррі Тру-ман кілька разів публічно виступив проти кандидатури Айзенгавера, захищаючи йо-му, що він «зраджує і погір-шує принципи», ба навіть приписуючи йому вину, що американці не вступили швидко до Берліну, ніж мос-калі, і тому він винен в боль-шевицькій блокаді Берліну. Ці Труманівські оскарження на адресу Д. Д. Айзенгавера дійшли були до шпильо в за-кін, буніто Айзенгавер по-годовив на теорію «расової вишности», що її застосував сен. МекКаррен в імміграцій-ному законі: республіканські інтерпретатори зрозуміли це, як посередній закид в анти-семітизм і антиаполітизм. Вже потім, коли Д. Д. Ай-зенгавера вибрано президен-том і він, згідно з своєю пе-редвиборчою обіцянкою, по-летів до Кореї перевірити особисто тамошний стан, Тру-ман заявив, що та обіцянка — це «трохи демагогія, яку потім, очевидно, треба було виконати».

Д. Д. Айзенгавер ніколи публічно на ті закиди й об-рази не реагував, але приват-но, перед приятелями, буди-то висловлювався про Трума-на, як про «політичного» й тип «екстреміста», шкідливого для країни. Труман скидав теж на Айзенгавера вину за публічний закид генерально-го прокуратора Бровелла, що — мовляв — Труман під-

Нестор Шуст

НОВЕ ВІДКРИТТЯ В ДІЛЯНЦІ АТОМА

Кілька тижнів тому радя-ційна лабораторія при Калі-форнійському університеті в Беркеї поділила до відома, що атомову частинку, яку від-дали фізики цілого світу старались знайти, вдалося штучно створити. Цю вістку потвердив комунікат Комісії Атомової Енергії з Вашингто-ну, однак зазначено комією за-значало, що це ще заскоро, щоб точно оцінити вартість винаходу.

Новостворена атомова ча-стинка є АНТИПРОТОНОМ, або негативний протон. Майже 25 років тому передбачено існу-вання атомової частинки, про-тилежної до протона, який, атомом з однією з двох під-ставових частин атома кожо-го існуючого елементу.

Всі головні частинки атома, які дотепер знайдено аб-солютно створено, можна по-ділити на три категорії: по-зитивні, негативні та елек-трично нейтральні. Однак протон, ядро атома водню, ні-коли дотепер не був носієм негативної електрики. Саме цю новостворену нега-тивну частинку протон став «ато-мним духом», який впродовж довгих років переслідував фі-зики світу. Поява антипро-тона в могутній атомовій ма-шині відновила віру науков-ців у симетрію природи, де кожній позитивній частинці

має відповідну негативну ча-стинку, а кожний елемент балансований своїм «зер-кальним відображенням», себ-то в суті такою самою ча-стинкою, тільки протилежною до себе. Тому безмежно ма-ли електрон, який гонить і несамовитно швидко в ор-бітах навколо ядра атома, по-добно як планета навкол-озонця, являється в двох від-

вищих у службовому ступні відомого босовського аген-та Гаррі Декстера Вайта. Тру-ман підкреслював своє при-ятельське відношення до кол-республіканського прези-дента Гувера, якого надіявся рі-зними високими функціями, і відчував як несправедливість, що Айзенгавер не доруча-юму, Труманові, колишньому президентові, ніяких функцій. Не през. Айзенгавер, а ге-неральний секретар Об'єднаних Націй Гаммершильд запроси-Трумана виступити з промо-вою на ювілейній сесії Об'єд-наних Націй.

Все ж названий угорі аме-риканський журналіст, гли-бокий знавець цих відносин, уважає, що замирення між обома державними діячами можливе, може власне тому, що один одному закидає те саме, як ось, напр., ведення на становищі президента «партиї» адміністрації. Він казує, що в останніх трьох роках такі були між ними «інциденти» приязнишої на-тури, вияв гарної куртазії. Хоч стара приязнь вже ма-буть не вернулася б, але мо-гла б — каже американський журналіст — вернутися бль-ша взаємна вічливості. Труд-ність тільки в тому: хто з них зробить перший крок?!

ЧЛЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ ІН НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОВО-В'ЯЗОК І ОСОБИСТІ ІНТЕРЕСИ: ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ

мінках: 1) частинки, які є під-ставовими одиницями нега-тивної електрики і 2) ті, які є такими самими одиницями позитивної електрики, зна-ні як позитрони.

Роль атомової машини

Негативний протон, або ан-типротон, був створений у мульти-бильон-вольтовій ато-мовій машині, знай як «бе-ватрон». В цій «беватроні» машині атомові стріляні ро-зрізали до колосальної енер-гії бильйонів вольтів, і тоді спрямовані на інші атоми. В часі зудару стріляні з його цілдою енергією того ж ато-много стріляні перетворює-ся в матерію. В експериментах переведених у Каліфорній-ітомові стріляні були про-тотипи. Вони мали гаяти зрутом у колосальній маши-ні доти, поки їх енергія не йшла до 6.2 бильйона елек-трон-вольтів, найнижчої енер-гії досягнуто людиною. Тоді ці 6.2 бильйон-вольт протони були спрямовані на ядро ато-ма міді, які складаються з 29 протонів та 34-36 нейтро-нів. Коли 6.2 бильйон-воль-т протон зударяється з одним із нейтронів з ядра атома міді, тоді коло двох бильйонів вольт енергії перетворює-ся в матерію.

Виходять дві частинки

Ця новостворена матерія появляється в двох частин-ках: позитивною протоні та його «зеркальним відобра-женням» — антипротоні. Коли ці дві частинки залишають ра-зом, вони себе взаємно ни-щать до одної десятильйон-ної частини секунди і зно-ву перетворюються на радіа-ційну енергію двох бильйонів вольт. Однак, каліфорнійсь-ким фізикам вдалося збуду-вати штучний «лабіринт», че-рез який може перейти тільки негативний протон у часі коротшому як одна десяти-мільйонна частинка секунди. У вакуумі (безповітряній простір) антипротон цілком-то стійкий (незміний), і са-ме ця прикмета антипротоні підтримує гіпотезу науковців, що антипротони можуть ісу-увати в «вільній частині» всесві-ту, де не існують протони.

Створення антипротона до-звільняє групу фізиків, у ч-ло яких входили: д-р Обен Чамберлейн, Естліо Серге Клайд Іганд і Томас Ісплан-тіс, з допомогою Герберта Штайнера та співпрацею д-ра Едварда П. Лофгрена, який сказав є відповідальний за «бе-ватрон».

Д-р Ернест О. Лавренс, ди-ректор радіаційної лаборато-рії, знайав з винаходом цикло-трона, за що дістав нагороду Нобеля, описав створення не-гативного протону як «під-ставове досягнення у фізиці».

НЕ РОЗКАЗУН...

Не розказуй про краї ширинні! Про гай тропічних гордих пальм! Записав про край мій

Край волошок, соняшників, (жінко, синіх, мальв).

Не розказуй, як цвітуть м'ялизи Каравел з кромом поїстна... Нагадай про сніг, метель.

Як в сльозах всміхається душа (морозі).

ВІРА ВОРСКО

Сарген Олапський

КОМУНІСТИЧНА ІНФІЛЬТРАЦІЯ

Для кожного, хто протягом останніх десятиліть стежив за розвитком міжнародних подій, стало вже аксіомою, що кожний комуніст — свідо-мий чи невідомий агент мос-ковського імперіалізму. Так званий інтернаціональний ко-мунізм — це така ж машкара того імперіалізму, як була того коліс машкара всесвіт-нього оборони православля, або слов'янського панелізмі-зму. Москва хоче пакувати над-світом і задля такої великої цілі зміє підбрати собі маш-кари, що за ними ховає своє справжнє киме обличчя.

У нашій боротьбі за визво-лення України з-під москов-ського ярма мусимо уважно стежити за всіма проявами комуністичного руху, де б він те виявлявся, мусимо пам'я-тати, що за кожним із тих проявів комуністичної діяль-ності криється якийсь плин

наміри ворога нашої націо-нальної свободи, що радо по-ширив би мури совєтської ізизниці на весь вільний світ.

В останніх часах мусимо це більше застерити нашу туйність і сторожкість, бо Москва почала вживати най-більш небезпечного — в лег-товірних і найближчих краях демократичного світу — засо-ни: демагогічного перелітго-ування в демократизм і лі-бералізм. Москва завжди бу-ла «найдемократичніша», а і агенти поза кордонами СС-СР завжди були найпалкіши-ми «оборонцями» всіх мож-ливих і неможливих свобод, до мали б підкупувати ав-торитет і силу урядів тих країн, в яких вони діяли. Ко-ли Перон в Аргентині, після зершої невдачі, але надто загрозливої своїм значенням, революції 16 червня, спробу-вав був шукати загальної «за-мислення» шляхом відкрит-тя можливості всім партіям зистовити свої побажання до політичної перебудови країни, комуністична партія зголюсила таку «демократи-ко-ліберальну» програму по-трібних реформ, що буюсно-іберський «Наш Клич» міг тільки запитати іронічно, чо-му панове аргентинські ко-муністи не запропонували по-доб-ної програми московському урядові для застосування в ССРСР...

Комуністична партія в Ар-гентині нечисленна. Вона тут діє цілком відкрито. Мас свої часописи, в тому числі тиж-невик «Знаєння» в українській мові на восьми сторінках ве-ликого формату. Проте, саме тому, що вона діє відкрито, її діяльність завжди була пиль-но контролювана, і за перо-ністичного уряду вона мусла сильно вважати, щоб трима-лася в межах дозволеного. Саме тому вплив цієї офіцій-ної легальної комуністичної партії був незначний, і Перон не раз заявляв, що ця партія надто малочисленна, щоб з нею варто було поважно ра-хуватися: вона, мовляв, ня-кільки загрозли пероністичному режимові не несе.

Тим часом, комунізм в Ар-гентині, як і в інших країнах, загрозливий не отією пар-тією, що діє на поверхні і що всі її члени зареєстровані в поліції, — а тими комуністич-ними агентами, що йде не-реструються і що навіть свій комунізм заперечують, але діють згідно з наказами Мос-кви, в дуці комуністичної до-ктрини.

Коли придивитися до спра-ви з цієї точки погляду, то справа не представляється так рожею, як то малював Перон у своїх прилюдних ви-ступах: було надто багато вказівок, що досить перекон-ливо засвідчували про за-грозливу інфільтрацію ко-муністів в різні організації і установи, де вони поволі пе-ребирали командні пости. До-сті указати, що на позиції генерального секретаря Ге-неральної Конфедерації Праці, яка командувала над 6 міль-йонами організованого в син-дикалах робітництва, стояли — один після одного — два визначних учасники гро-мадянської війни в Іспанії, що офіційно не були комуніста-

ми, але вперто й послідовно впроваджували систему, яка з одного боку, відбидала ціл-ком ясно тоталітарну систему Москви в її повній контролі синдикатів збоку держави, а з другого вела до боротьби з релігією і — в першу чергу — Католицькою Церквою, як найбільш небезпечним супро-тивником московської до-ктрини. «Алянца-Националі-ста», що складалася з одчай-духів, які одержували плат-ню до 5,000 пезів місячно і мали виконувати роль пробо-вників відділів, коли розпоча-лася так звана «антиклерика-льна» а фактично антире-лігійна кампанія, вивисла була на фронті свого головно-го будинку красномовний напис «Релігія — опій наро-ду, Ленін!». Та «Алянца» зов-сім не була комуністичною, навапни — вона називалася «Националістичною»!

Мало цією певні дані, що під час цієї «антиклерикаль-ної кампанії», що закінчилася відомим палянням церков, де-яких людей з народу, мабуть, таки комуністів, що носили назву «пероністів», перебіра-ли за католицьких священи-ків, щоб вони в публічних міс-цях компромітували сам священика...

(Закінчення на 3-й стор.)

М. Зактинський

ДО ПЕРЕДІСТОРІЇ ЛИСТОПАДУ

(1)

Як скоро і весторонню мо-же розвинути поведовлений нарід — як скрам прикладом є західно-українські землі в останніх десятиліттях перед першою світовою війною. А пам'ятні Листопадові Дні 1918 року є прикладом, на якому треба нам учитися, яку велику користь має нація з довготривалою ідеїною праці своєї провідної верстви — і як метяться під час війни за-небання мирних часів.

I

Настанова нашої нації пе-ред першою світовою війною була в Західній Україні різко протилежна. Наші селяни мали для цього свої причини: вони повинні були відбучати

Власну військову службу, з якої вони виходили запасни-ми старшинами, вважали за неприпустиме життєву перешко-ду. Зв'язків із фаховими стар-шинами австрійської армії на-ше громадянство не піддер-жувало. Іх не запрошували на наші свята, на забави й балі, ані не наважуваля з на-шими товаришескими зв'язка-ми. До військових шкіл наша мо-лодь не вступала, бо не ба-жала собі старшинського звання. Місяця призначені для українців у австрійській вій-ськовій академії, були з-пра-вила неабсолютні.

Тепер вглядає нам така настанова до війська дивною і незрозумілою. Але прига-даймо, що ідея нашої неза-лежної держави була це й на початку 20-го віку зовсім нова у нас, як і на східних землях. Підносили її інколи промовці на вічах чи мани-фестаціях при святкуванні важливих річниць. Власна держава була метою вартіс-ної частини студентської мо-

лоді і декого зі старших ро-мадян, але реальні вимоги держави, такі, як власна ар-мія, були це дуже далекі й нереальні, навіть для перед-них політиків і провідників студентської молоді. Зміна на-краще почала наставати аж в останніх роках перед пер-шою світовою війною. Тоді студент Іван Чмола (і кілька інших) пізніший сотник УСС і полковник київських Січових Стрільців, почав учини-гурти нашої молоді військо-вого ремесла. Сильно вплину-ли на настанову нашої моло-ді, та й потрохи і старшого громадянства, виступ і бої УСС'ів, а від 1917 р. боротьба в Східній Україні за незале-жну державу. Однак події тих кількох років не всіли були затерті наслідків кількох ро-ків невільної та переконан-ня, в останніх десяти-літтях перед війною.

Наслідки нашої відрази до війська сильно заважали на важкому становищі, в якому ми опинилися під час першої

світової війни. Наших стар-ших не було ані в головній команді австрійської армії, ані в міністерстві війни. Зате було там багато поляків. Не було кому боронити нації пе-ред інтригою польських полі-тиків — закидом москвофіль-ства. Тому багато наших се-люн пішли на мадярські ши-беніци та ще більше до табо-рів. Не було кому боронити УСС'трільців перед гадючим польськими інтригами, не бу-вало кого відповідного призна-чити ім на команданта, чи постаратися, щоб їх числа не обмежувало до двох тисяч. Причиною це й багатьох ін-ших наших нещад і неспро-могу була саме ця недостача «кадрових» старшин.

Недостача буланних стар-шин заважала також на ви-східі листопадових боїв. Шо-правда, у наших воляків і старшин відродилася давня, прикметна нашої нації хоро-бість. Однак недостача стар-шин з високою військовою освітою і відповідним досві-

дом була тоді у нас трагічна. Вітовський і Стефанів були сотники. Гриць Косєєв був майор. Такий був і їх вост-ний досвід. Хоча Стефанів за-кінчив військову академію, не був у війні досвідчений, бо від березня 1915 р. перебував у Львові кількох полковників чи підполковників, що навчи-лися орудувати військами, як команданти полків чи бригад у австрійській армії, або як начальники були тих відді-лів. Було в нас кілька ста-рих, давно вивулених пол-ковників, але це не фронтови-ків, але це не мало ніякого значення. Шо у львівських боях мали ми небагато вій-ських, так на один полк, це не було суттєве. Важливе було, що де війське боронило й атакувало доженний фронт, що умовини на кожному йо-го відтинку були інакші, що ситуація була мінлива й ви-мала да досвід та гнучкість в плануванні і тактиці. Таких

старшин нам бракувало, щоб виграти львівські бої.

Недостача фахових стар-шин зле вплинула також опісля на організацію Га-лицької Армії. Секретаріат військових справ був при-мущений заперчити на провіді-становища чужоземців. І шас-тало було, що мгі їх дістати.

(Закінчення на 3-й стор.)

ПОМОЖІТЬ ДОПОМАГАТИ!

На маргінесі допомогової діяльності ЗУАДК-у

Після 10-ти років перебування на чужині більшість українців чужина корені в ґрунт нового поселення і живе нормальним життям, подкуди навіть в добробуті. Виймок становить тільки Німеччина, Австрія і Польща. В цих країнах мало що змінилося для українців від 1916 року. Скромні, а то й погані мешканці умовини, безробіття, настороженість німецького оточення до „аселендерів“, погане відношення і тим подібні нестатки виснажують на пенсії і на зовнішньому вигляді українців в тих країнах досить гірко.

Серед таких обставин матеріальна допомога ЗУАДК-у, хоч переважно дуже скромна, має для наших людей в Німеччині й Австрії цілком позитивне значення. Кілька фунтів масла, цукру чи інших харчових продуктів робить дуже поважну рубрику в бюджеті наших збіднілих залишків. Ті наші люди, які вже пізнали краще життя в ЗДА, Канаді чи Австралії і звикли, а може і забули за пережити в Німеччині — ледве чи спроможні нині вижити як слід в становищі тих, які чекають на... фунт цукру чи масла з ЗУАДК-у. Та, на жаль, воно так є. Того фунта цукру і масла українці в Німеччині ще потребують. Потребують помічної руки своїх земляків-братів. Для прикладу скажемо, що останні кілька місяців, під час яких ЗУАДК не допомагав через фінансові труднощі — багато родин дуже прикро відчували.

А тим часом здавалося б, що перебіг у допомозі не повинно бути. Та жас, сир, цукор — американський уряд ставить до диспозиції допомогним організаціям даром в необхідній кількості, оплачує навіть транспорт з Америки до Бремену. ЗУАДК повинен мати лише стільки власних фондів, щоб перевести дароване добро з пристані на місце розподілу, тобто до по-

одиноких таборів і осель. Але, жаль, і тих грошей українська суспільність ЗУАДК-у до диспозиції не дає. І тому ми звертаємося з закликом до людей доброї волі в ЗДА і Канаді: допоможіть помагати! Забезпечте ЗУАДК-ові фонди, щоб він міг допомогти Вашим потребуючим рідним, знайомим і приятелям в Німеччині, Австрії тощо! Подбайте, щоб дар американського народу дісталися також до рук потребуючих українців!

В останньому місяці ЗУАДК розділив досить поважну кількість продуктів, але міг би при забезпеченні допомог з боку громадянства — розділити вдвічі і втричі більше.

В загальному одержано слідуючі харчі до розподілу: 20,000 амер. фунтів цукру на суму 1,226 доларів. 23,000 амер. фунтів рослинного тварини на суму 5,290 дол. 47,000 амер. фунтів сирів на суму 11,750 дол. 34,320 амер. фун. спорошко-ваного молока — на суму 10,245 дол.

47,000 амер. фунтів масла на суму 19,743 дол. Цей приклад харчів розділено на 106 осередків поселення українців в Німеччині, в ньому скористалося до 7,960 дорослих осіб (калька провадиться далі), які підпадають під категорію потребуючих допомоги, як також 1,404 дітей в дитячих садочках і школах. З цього прикладу по сьогоднішній день розділено вже 52,5%. Наступний розподіл харчів відбувається в найближчих тижнях.

Крім матеріальної допомоги, українці в Німеччині й Австрії потребують також поміч в еміграційних справах. На сьогодні 3,807 осіб бажачих емігрувати з вже зареєстрованих в ЗУАДК-у і перекохані „процесин“. 360 осіб виїхали вже цього року за океан і дальших 70 осіб, що вже мають візи, чекають на транспорт. З призначенням треба відмітити, що українська суспільність в ЗДА вже майже повністю забезпечила американським бажачим емігрувати, і за це належить їй щира подяка.

Добровільна діяльність ЗУ-

ЗУАДК-ом у своїй допомогній діяльності для українських емігрантів в Західній Європі приділяють окрему увагу потребам молоді і дитини. Цьогоріч еміграційні табори Плату і СУМ відчували цю опіку найкраще, бо яли від ЗУАДК-у Комітету поважну допомогу не тільки в харчах, але й в таборовому устаткуванні (шатра і т. п.). На фото: Богословський в одному з Платових таборів у Німеччині, що його відвідав д-р Галан під час свого поїзду в Європі, цього літа.

...а тут д-р Галан (другий зліва), в товаристві (від ліва) д-р Коновалов, команданта табору д-ра Пеленського і д-ра Перегінки, європейсько-го представництва ЗУАДК, — стверджує, що „таборна напуста на ЗУАДКівському маслі“ смакує насправду „прима“.

Н. Савченко

ОКСАНЧИН РОВЕР

Рік тому Оксанка жила з татом і матір'ю в одному з таборів у Німеччині. Оксанці тоді було тільки сім років. Вона маленька пухляка: любить бавитися з котятами, песиком, але вона мила дівчинка й слухається тата й маму. Хотів би повірити, що завжди, ну може, але назагал вона чужина. В Німеччині Оксанка вже ходила до таборової української школи, навчилася писати, читати й рахувати до 1,000. Ого, не дивуватися, це мудра дівчинка! А як гарно вона декламує! Вона знає вже багато віршів і любить їх декламувати на різних українських святах. Не забував Оксанка й молитися щоранку й щовечора. А перед їжею й по їжі не забував перехреститися, — так навчила її мама.

Одного разу тато прийшов веселий і сказав: „Ну, і ми їдемо до Америки!“ Мама перекрестилася й сказала „Слава Тобі, Боже!“ А Оксанка, як зачула, що вони їдуть до Америки, почала плакати в долоні й бігати по хаті. Оксанка багато чула про Америку і їй видавалася вона якоюсь казковою чудовою країною. Там напевне мама перестане плакати, а тато сумувати. Усі, що вже поїхали, пишуть, що їм там дуже добре.

Оксанка насамперед опові-

ла радісну новину своїм дядькам, а потім побігла до товаришків, Марійки, „Марійко, — гукнула, як тільки вскочила до їх хати — „Ми їдемо до Америки!“ Марійка була старша за Оксанку на рік. Вона сумно похиталася на свою маму, що лежала хвора в ліжку й кашляла. „А ми не можемо їхати, хоч би й мали дозвіл“, — і на її очах заблиснули сльози. Оксанка кинулася обіймати свою товаришку: „Не сумуй, Марійко, мама видужає, Божий добрий і ви також поїдете. Чи ти візьмеш собі мого песика і кицю, бо мама каже, що їх не дозволять узяти до Америки. А як ви їхатимете, то віддайте німцям. Вони люблять звірят“. — „Певно, що візьму“, — озвалася Марійка. — Вони будуть нагадувати тебе“. Дівчатка засміялися. Оксанка попросилася й на одній нічці поспала до дому. Дома застала вона великий рух. Мама складала речі до великої скрині. Оксанці також була робота. Вона пакувала свої ляльки.

В Америці Оксанка вступила до школи. В їх місті не було української школи, тому ходила до американської, але дома розмовляла з татом і матір'ю по-українськи. Мама вчила її української мови й купувала гарні книжечки.

Оксанка насамперед опові-

РІЗДВЯНЬСЬКА ДОПОМОГА ЗУАДКОМІТЕТУ

Прийдіть від американського уряду у харчах (цукор, масло, сир, яєця, молоко, товщі). що його отримували ЗУАДК-у для розподілу для українських емігрантів в Європі, дозволяє вже тепер заповнити повну допомогу українцям в потребі в період Різдва. Свят. Управління ЗУАДК-омітету вже тепер опрацювала план допомоги, беручи за підставу для розподілу випрацювану на протязі років систему розподілу, яка в першу чергу ставить хворих і інвалідів, далі дітей і шкільну молодь і родини. В цій акції допомоги ЗУАДК, як завжди, не бере під увагу ні віровизнання, ні політичні переконання, а несе допомогу кожному, хто її справді потребує.

При цій нагоді Управа ЗУАДК-омітету звертає увагу, що хоч і прийди американського уряду у харчах безкоштовно, то акція розподілу вимагає коштів, які мусить покрити ЗУАДК. ЗУАДК не лише мусить покрити кошти до постави харчів, але й мати апарат для розподілу. Лише тому, що ЗУАДК покриває ці кошти і розпоряджає своїм апаратом, він може користуватися цим прикладом харчів від американського уряду. Тому Управа ЗУАДК звертається до всієї української громади у ЗДА з проханням скласти пожертву на допомогний фонд ЗУАДК, бо вла-

стинути теж і допомогу від уряду для українських залишків.

Тут треба теж згадати про акцію односторонніх пакети КАРЕ. Ці пакети — не теж той же приклад уряду і в них ті ж самі товари: цукор, масло, товщі, сир, молоко і яєця, що їх дістає теж від уряду ЗУАДК. Та організація КАРЕ — не забезпечує доставки пакету на адресу одностороннього. КАРЕ може доставити щонайменше сто таких пакетів на адресу наприклад Станції ЗУАДК в якомусь із міст Німеччини і звідтам знають ж ЗУАДК мусить би ці пакети доставляти на місце призначення. Тому то кошт такого пакету з доставкою до одностороннього мусить би бути 2 долари. Ці пакети можуть бути розділені на терені Німеччини чи інших країн Західної Європи. До Австрії їх не висилася. Тому, що в Німеччині ЗУАДК має повні належні розподіл допомоги призначений урядом харчів, на цей терен нема підстави висилати таких односторонніх пакетів. ЗУАДК радо переведе такий розподіл цих односторонніх пакетів на терені Франції, чи Бельгії, але — як зазначено вище — потрібно мати щонайменше сотню замовлень, щоб КАРЕ доставило ці пакети до Станції ЗУАДК для дальшого розподілу.

Погано „попівка“ п. Іван Г. із далекого степу Вискарини. Він прибув до ЗДА перших п'яти роками вбогим і розторопшеним скитальцем. Але нормальні обставини життя привернули йому нормальні людські побажання. Просто — він постановив од-

КОЛИ ТРИВОГА, ТОДІ ЗУАДК

ружитися. В нього добра робота, своя власна хата, готівка в банку та ще й американське громадянство у кишені. Та жінку хотів він мати свою, українку. І благородна душа п. Івана Г. хотіла ще й допомогти котрісь вбогій душі в Німеччині й тому постановив вибрати собі жінку з-поміж скиталок у Німеччині.

ЗУАДК-у розгортається одиний в загальному мало відомий широкий колам, ділячі. Це т. зв. допомога з фондів ЮСІП. З неї можуть користуватися ті українці-втікачі колишні громадяни СРСР, які жили там до 1 вересня 1939 року, мали совєтське громадянство і покинули кордон СРСР після 23 вересня 1939 р. Допомога, яка їм забезпечується, йде іншій в тисячі німецьких марок, і служать на те, щоб втікач міг створити для себе вартість праці і вплив в господарську структуру Німеччини, або Австрії.

ЗУАДК, як одинока міжнародно визнана українська допомогна установа, має можливість зробити дуже багато добра для українців у вільному світі, але до того вона мусить мати їхню зрозуміння і прихильність. Без того всі шанси і користі, які українці можуть через ЗУАДК отримувати — пропадуть невикористані. А до цього допустити не можна.

О. С. (Український Самостійник, Мюнхен)

ЗУАДК-у розгортається одиний в загальному мало відомий широкий колам, ділячі. Це т. зв. допомога з фондів ЮСІП. З неї можуть користуватися ті українці-втікачі колишні громадяни СРСР, які жили там до 1 вересня 1939 року, мали совєтське громадянство і покинули кордон СРСР після 23 вересня 1939 р. Допомога, яка їм забезпечується, йде іншій в тисячі німецьких марок, і служать на те, щоб втікач міг створити для себе вартість праці і вплив в господарську структуру Німеччини, або Австрії.

ЗУАДК, як одинока міжнародно визнана українська допомогна установа, має можливість зробити дуже багато добра для українців у вільному світі, але до того вона мусить мати їхню зрозуміння і прихильність. Без того всі шанси і користі, які українці можуть через ЗУАДК отримувати — пропадуть невикористані. А до цього допустити не можна.

О. С. (Український Самостійник, Мюнхен)

В ЮНІОН ПАРКУ

— Ну, пане Гула, коли ж прийду ці наші залишків, яких ми обидва до сілочки виписали?..

— О, ви хотіли б таким гострим темлом?.. Та ще року немає, як пішов ашуріан до Австрії. Дехто вже три роки чекає на своїх...

— Так мені багаче, що американське темло не завжди однакове. Як будуть, наприклад, якісь ашуріан, або міст, чи гайвей, то робота дійсно посувається гальмом. А з тими залишків, то їм так іде, як мокре горить.

— Ну, тепер піде справа швидким темлом. Писало в „Свободі“, що три кораблі вже прийшли, а четвертий в дорозі.

— Та дай, Боже. А ти, знаєш, дехто має з тим переселенням правдиву заморочку. Один інженер з 5-ї вулиці виписав три роки тому молоду пару, що тільки, як то кажуть, вступили в стан варіюльк... Ну, нині ця молода пара вже собі приховала дещо дітогон. То тепер треба виставляти для більшої ролі нові ашуріанси, або старі цілком перешагувати?..

— Говориться, що бідося в тих таборах, але наші народ, славити Бога, множиться.

— Те, що множиться — то ол райт. Нашу націю сильно перетерпів гезер війни і свій прибуток не закидять. Гірше лиго, що в тих таборах залишків багато інвалідів і суцільників, а з ними, як той казав, ні в кут, ні в двері: ні до Америки їх брати, бо не пускають, ні в Європі лишати, німцям на поталу...

— Гай, буде мати доктор Галан же досить клопоту з тим нещастям...

— Та й доктор Галан сам собі з тим не поради, як ми його не підтремо.

— Хто ж то?.. Ми?.. Ви?..

— Та ні, есь політична еміграція!..

— Ой, вже нема, сусідо, політизми!.. Політизми була так довго, доки-сидили німці. Як ашуріану вступили — то гуд-бай! Як ви їдете автом, то не маєте часу ставати з кумом на політику, бо наїдуть поліцей та й есуде вам тікета.

— Так, сусідо, та ти ми політизми, ти несполитизми, ашуріану, ти пітиходи, але на одну ріг мусимо знайти зас: на допомогу тим бідакам в Європі.

— Та ж я, власне, збираюся нести паку на пошту...

— Ходіть, я вам поможу. Ікер.

ПРИКЛАД ГІДНИЙ ДО НАСЛІДУВАННЯ

С багато хто алікантів ЗУАДК-омітету, які прибули заходами нашого Комітету ще у 1949 році і дотепер не вирішили питання переселення. Ці особи не лише діють на шкоду нашої організації, але теж і кидать загалний справу. Во своє неспокійно вони стримують переселення акцію, яка має допомогти новим алікантам почати нове краще життя.

Але є такі випадки, що наші аліканти не лише скоро виплатили свій довг, але стали членами ЗУАДК-омітету і постійними жертвами сприяють нашій справі. Перш за все тут згадати треба подружжя Клепачівських, Константина і Марію, які кожного місяця виплачують до ЗУАДК-омітету пожертву в сумі 5 доларів на допомогну і переселення діяльність.

В іншому місяці ми подали про велику харчеву допомогу, яку отримав ЗУАДК від американського уряду і розділює нашим алікантам в Європі. Ми теж подали, що для того, щоб користуватися з урядової прикладу доплати, треба розпорядитися нашим урядовим апаратом, як теж мати фонди на перевіз і доставку допомоги. Отже ж ЗУАДК мусить мати фонди, щоб могли дістати урядову допомогу в харчах. З листів подяки бачимо, яка кончева ця харчева допомога в Німеччині й Австрії. То ж і обов'язком нашої громади у ЗДА аложити фонди на адміністраційні видатки, щоб ЗУАДК-омітет міг отримувати і розділювати українським емігрантам в потребі урядову допомогу. Теж потрібні ЗУАДК-омітету.

АДК. Во якби він це зробив, що заки почав думати листуватися із кимнебудь, тоді мав би заперек, що кожну справу, яку б він не почав через ЗУАДК, міг би її довести до повної і щасливої розв'язки.

Ві фонди на переселення акцію. Є два роди алікантів у переселення акції. Одні мають рідних у ЗДА і ці рідні не лише спонсорують їх приїзд, але й оплачують адміністраційні видатки. Іншим ЗУАДК шукає аложних спонсорів, від яких не може вимагати теж оплачений адміністраційних видатків переселення. Тому то ЗУАДК оголошує збірку на переселення фонд, з якого можна б покрити адміністраційні кошти переселення анонімних алікантів. Ті, хто не може підписати ашуріану, можуть взяти участь у переселення акції, виплачуючи пожертву на переселення фонд.

Справа переселення і допомоги не може бути відкладеною. Вона вимагає негайної дії.

ПРОБЛЕМИ

У своїй договірній праці ЗУАДК перебігає на в деякій мірі українське консулярне представництво. Це ж бо до ЗУАДК відносяться кожний український довір'я не лише у кожній переселення справі, але теж у кожній правній справі. Ось родина, яка вже п'ять років у ЗДА. Ця родина залишила невольничий двос дітей ще в 1940 році, коли була вивезена на роботу до Німеччини. І тепер робить заходи для переселення цих дітей в Україну. Хто має полагодувати цю справу: лише ЗУАДК.

Ось інша справа. Батько прибув ще 1902 року до ЗДА. Тут одружився і тут народилися діти. Але ці діти з мамою повернулися ще перед війною до рідного села і там залишилися. Тепер батько бажав би переселити дітей, бо

АДРЕСИ СТАНЦІЙ ЗУАДКОМІТЕТУ В ЕВРОПІ

Для справності в полагоженні переселення справ, як теж і переведення повної і систематичної допомогної акції ЗУАДК утримує цілу сітку своїх станцій в Європі, головне в тих країнах і місцевостях, де живуть більшіми групами українські втікачі-емігранти.

Централа Європейського Представництва ЗУАДК-омітету є в Німеччині, в місті Мюнхен і її адреса така:

United Ukrainian American Relief Committee
European Headquarters
Schoenberg Strasse 9, Muenchen 27, Germany

На терені Німеччини є ще п'ять окремих станцій ЗУАДК-омітету, у Франкфурті, Ганновері, Дортмунді і Берліні й їхні адреси такі:

United Ukrainian American Relief Committee
Branch in Frankfurt / Main
Froschhauser Str. (Siedl.) F-17, Frankfurt / Main

United Ukrainian American Relief Committee
Branch in Hamburg
Bismarck Strasse 31, Hamburg — Altona

United Ukrainian American Relief Committee
Branch in Hannover
Schierholz Strasse 41, Hannover — Buchholz

United Ukrainian American Relief Committee
Branch in Dortmund
Osterfeld Strasse 127, Dortmund — Eving

United Ukrainian American Relief Committee
Lentze Allee 109, Berlin — Dahlem

Представництва ЗУАДК-омітету є теж в Австрії, Бельгії і Франції й їх адреси такі:

United Ukrainian American Relief Committee
Branch in Austria
Hellbrun 14, Hellbrunner Allee 18, Salzburg, Austria

United Ukrainian American Relief Committee
Delegue en Belgique
63, rue de Stassart, Bruxelles, Belgium

United Ukrainian American Relief Committee
Delegue en France
13, rue Taine, Paris XLL, France

У всіх справах переселення, допомоги, чи правної охорони, українські емігранти звертаються до одної із найближчих станцій ЗУАДК-омітету і там можуть знайти поміч, пораду й опіку.

мама там померла. Хто має поведи справу? Знову ЗУАДК. А скільки правних справ з нечотними даними, з клопотами при натуралізації, з інтервенціями перед консулами, з інтервенціями в справах відшкодувань і пенсій. У всіх цих справах заступником українських емігрантів і теж українських поселенців у вільному світі є ЗУАДК, який має вже досвід праці і потрібні зв'язки.

ПІД ОПІКОЮ ЗУАДК

„Масток“ ген. Удовиченка біля Парижу, в якому проживає п-н Ольга Петлюра, дружина с. п. Головного Отамана, який ЗУАДК-омітет окремо опікується. Сильветку п-ні Петлюри видно з вікон цього тріумфального домику ген. Удовиченка.

„Масток“ ген. Удовиченка біля Парижу, в якому проживає п-н Ольга Петлюра, дружина с. п. Головного Отамана, який ЗУАДК-омітет окремо опікується. Сильветку п-ні Петлюри видно з вікон цього тріумфального домику ген. Удовиченка.

Мала дівчинка гідбігла до своєї черватої свинки. Так, вона дасть гроші доброду ЗУАДК-ові і скаже: візьміть мої гроші й привезіть мені мою Марійку, її тата й маму. А ровер? Сльози навернулися на очі Оксанки. В дитинстві, почалася боротьба. Вона кинулася на ліжко й залилася сльозами. Їй жаль було Марійки і шкода ровера. Довго так лежала й плакала. Нарешті встала, витерла сльози, і рішуче стреснула головою. Вхопила свою свинку, поцілувала її в психок і побігла до мамі.

— „Мамочко, — гукнула Оксанка, — я не хочу ровера, я хочу взяти Марійку з татом і матір'ю. Я дам гроші. Правда, мамочко, ти напешеш до ЗУАДК-у, щоб привіз їх сюди? Тато й мама Марійки швидко дістануть роботу, правда, мамочко? Марійка спатиме з мамою, і тато — з татом. А потім вони знайдуть собі мешкання. Добре?

Мама обняла свою донцю: „Моя любя, добра дитино“, сказала, — „нехай Господь благословить тебе за твоє золоте серце, але ти не журися, ми вже вислали Марійкині батькам папери через ЗУАДК. Як піде все добре, то Марійка буде тут за яких три місяці. А ти будеш мати свій ровер. Це буде тобі мій подарунок, а свої гроші бережи на щось інше“.

Мала дівчинка гідбігла до своєї черватої свинки. Так, вона дасть гроші доброду ЗУАДК-ові і скаже: візьміть мої гроші й привезіть мені мою Марійку, її тата й маму. А ровер? Сльози навернулися на очі Оксанки. В дитинстві, почалася боротьба. Вона кинулася на ліжко й залилася сльозами. Їй жаль було Марійки і шкода ровера. Довго так лежала й плакала. Нарешті встала, витерла сльози, і рішуче стреснула головою. Вхопила свою свинку, поцілувала її в психок і побігла до мамі.

Мала дівчинка гідбігла до своєї черватої свинки. Так, вона дасть гроші доброду ЗУАДК-ові і скаже: візьміть мої гроші й привезіть мені мою Марійку, її тата й маму. А ровер? Сльози навернулися на очі Оксанки. В дитинстві, почалася боротьба. Вона кинулася на ліжко й залилася сльозами. Їй жаль було Марійки і шкода ровера. Довго так лежала й плакала. Нарешті встала, витерла сльози, і рішуче стреснула головою. Вхопила свою свинку, поцілувала її в психок і побігла до мамі.

БЮЛЕТЕНЬ

Об'єднання б. Вояків-Українців в Америці (ОБВУА)

Д-р Іван Козак

ДВА ЮВІЛЕЇ

На протязі минулого року випали ювілейні роковини двох історичних подій: В дні 10-го вересня 1954 р. минуло 40 років від виходу першої сторінки Українських Січових Стрілецьких на фронт, що разом із символічною червоною каліною підняти наново та продовжувати перервану від 1709 р. збройну боротьбу за визволення України, Москви, та відновити традицію української збройної сили. Діюча Армія У. Н. Р. вирушила рейдом у запліддя того самого загарбника й поневолювача, у славопам'ятний Перший Зимовий Похід, щоб перед усім світом задокументувати й засвідчити незламне й непереможне прагнення Нації до самостійного життя, а водночас боронити новобудовану рідну державність та рятувати честь українського імені.

Перша з цих подій відбулася на початку першої світової війни на Західних Землях України, тоді, як друга проходила на 5 років пізніше, після закінчення тієї війни, на Східних Обласах нашої Соборної Батьківщини. Проте, не зважаючи на ці різниці в часі і місці воєнних подій, вони обидві були виразними й дуже вимовними впливами бажань усієї Української Нації, наявними відображеннями її нестримного змагання до спільної мети: визволення всієї української землі з чужого володіння та з'єднати її у своїй власній Самостійній Соборній й вільній Незалежній Державі. Тим-то обидві ці події, які належать без сумніву до найсвітліших карт у живій книзі історії нашого народу за останню добу, що писалася та ще й досі пишеться кров'ю героїв та славою української зброї, — носії всенародної, загальноукраїнської й соборницької характер та становлять золоті ланки у неперервному ланцюзі нашої збройно-визвольницької традиції, спільної й невіддільної для усіх українців.

Розцінюючи важливість і значення цих подій власне з такої точки зору та виконуючи дбайливо свій статутний обов'язок про збереження і планування традицій збройної боротьби, Головна Управа Об'єднання б. Вояків-Українців в Америці (ОБВУА) дала спонуку до якнайбільшого відзначення цих двох роковин всією українською спільнотою у ЗДА. Для цього були створені стараннями названої Головної Управи окремі центральні органи, а саме: Всеамериканський Громадський Комітет Відзначення 40-річчя Виступу УСРР, що складався з представників усіх центральних організацій під головуванням колишнього члена „Союзу Визволення України“, дир. Володимира Дорошенка — та Всеамериканська Комісія Відзначення 35-річчя Зимового Походу при Головній Управі ОБВУА з осідком у Нью-Йорку, зложена з вибраних старшин Діючої Армії та Української Галицької Армії, що її спершу очолював один з організаторів Зимового Походу та командир Волинської групи в тому поході, генерал-поручник Олександр Загородський.

З доручення цих центральних комітетів постали з ініціативи та під проводом місцевих Відділів ОБВУА у всіх більших скупченнях українців на території ЗДА Місцеві Комітети, що мали за завдання підготувати та влаштувати урочисті всенародні святкування для достойного відзначення цих знаменних ювілеїв.

Складалися ці Місцеві Комітети з представників діючих у даній місцевості товариств та інших громадських і суспільних організацій, здебільшого комбатантських і молодіжних.

Час для переведення згаданих святкувань визначила Головна Управа ОБВУА, проголосивши „ювілейний рік“, окремий для кожного з тих

Іван Поритко

МІСЯЦЬ ВЕТЕРАНІВ-ІНВАЛІДІВ

Зближається листопад — місяць українських воєнних інвалідів і знову повертаємо до цієї сумної теми, допомоги інвалідам, окалішеним воюючим визвольних змагань.

Поза рідними землями у вільному світі знаходяться в цей час ще около 600 українських інвалідів, більшість з них проживає в Європі, частина в Півд. Америці та Канаді, а понад 60 їх перебуває в ЗДА. Серед них є колишні українські воїни з першої світової війни (УСС, Діва Армія УНР і УГА) і з другої світової війни (Дивізія УПА).

Опикуватися й поглядати всім тим нашим інвалідам мусимо ми — всі українська спільнота на чужині, бо вони є згади на нашу допомогу і на неї заслужили.

На загал українська суспільність свою повинність супроти своїх воєнних інвалідів розуміє.

Українські комбатанти в ЗДА якраз цього року відзначають 30-ліття існування й праці своєї центральної організації, що до 1949 року діяла під назвою „Українська Стрілецька Громада“, а від тоді під зміненою назвою Об'єднання б. Вояків-Українців в ЗДА. Одним з найважливіших завдань нашої комбатантської організації була саме допомога воєнним інвалідам. За ініціативою УСРР від 1926 кожного року проводилося збірка на Дар Українському Воєнному Інвалідові. За десять років до другої світової війни українська громада в ЗДА збирала та переслала до розподілу УКОДІ у Львові \$44,000.00, крім того окремо післану на придбання Дому Українського Інваліда у Львові ще \$31,840.00. Вернувшись до України, вони мали можливість заробити гроші, вартістю долара та стану нашої імміграції — то це дуже значні успіхи.

Від 1949 року ОБВУА продовжує і далі опікуватися ветеранами — інвалідами і то не тільки на скитальщині в Європі, а в усьому світі, де знайшлися наші люди. Не маючи окремих фондів ОБВУА, співпрацюючи із ЗУАД-Комітетом, передає йому велику потребу в допомозі колішніх українських воєнних інвалідів, який їм всім допомагає головно харчами. В цій допомогі акції охоплено тоді (1949-1952 рр.) майже всіх найбільше потребуючих.

Колі говоримо про суспільну службу загалом та про працю в цій важливій ділянці, то для країни ориєнтація треба пригадати, що ЗУАДК уже від 1945 року давав велику правну, моральну й матеріальну допомогу кол. українським воїнам. Зокрема за його стараннями „дивізійникам“ признано права ДП і вкільки дозволено в'їзд до ЗДА.

Для координації й зосередження допомогої діяльності кол. українським воїнам в 1953 році оформлено Суспільну Службу Комбатантів (ССК), що зложена з представників українських комбатантських організацій в ЗДА, яка при тісній співпраці з ЗУАДК-ом та в порозумінні з УККА займається даліше організацією матеріальної допомоги українським воїнам.

У плані дальшої праці Суспільної Служби Комбатантів передбачається побіч матеріальної дотеперішньої допомоги — також придбання дозвілу для старших віком, в яких знайшлися би і пристановище немічні кол. українські військовики (головно самітні). Зреалізувати цей задум можна буде тільки спільно з братськими організаціями, зокрема з ЗУАДК-ом.

Українські інваліди мусять відчувати повну і щирі опіку української суспільності, вони мусять бути свідомі цього. До жертв колишнього українського воєнства знаходять призначення української спільноти, яка своїми щедрими добрими вчинками своїм зобов'язання і повинність супроти учасників наших визвольних змагань.

З ВІДВІДИН Д-РА В. ГАЛАНА
У ГЕН. УДОВИЧЕНКА
У ФРАНЦІЇ

Сидить: посередній пані Олена Петлюра, ліворуч неї д-р В. Галан, а праворуч дружина ген. В. Удовиченка з дочкою, позаду стоїть ген. В. Удовиченко з сином

інвалідам. З приєднання фондів серед українського громадянства в ЗДА приділено дві треті до розподілу Союзу Українських Воєнних Інвалідів в Німеччині та Австрії, з чого користає до чотирьох сотні інвалідів. З третьої частини ССК допомагає наразі тільки доразовими підмогами нашим інвалідам в інших краях Європи, Півд. Америки і ЗДА, передовсім на кошти лікування, закуп протезів і т. п.

З допомогою Суспільної Служби Комбатантів користає всі наші зареєстровані інваліди, в тім також інваліди — кол. воїни УПА, тому особі збірки на допомогу інвалідам окремих кол. військових формаций не тільки непотрібні, але й шкідливі, бо вони дезорієнтують жертводівців. Хоч в допомозі не робім подвій, бо допомога буде доцільна, і справедлива тільки при її зосередженні! Потреба матеріальної забезпечення наших інвалідів назагал самозрозуміла — так, що акція Суспільної Служби Комбатантів знаходить підтримку. Проте вона не вистачає й дотеперішні фонди було замало на повне покриття потреб. Дотеперішні збірки Дару Українському Воєнному Інвалідові в ЗДА дають змогу поглядати тільки невисплатними пенсіями і то не всім потребуючим. Тому в цьому благодійному акції допомоги повинні включитися увесь український загал, щоб при малій жертвенності можна було створити постійну опіку допомоги українським воєнним інвалідам. Нам треба зникнути пам'ятати, що сотням з них потрібно направити чи купити нові протези, все це і даліше потрібно коштів на лікування відновлюваних раних на екстремній прожиток.

Українська громада в ЗДА найбільш багата і найчисленніша, тому мусить спроможності збирати на потреби наших інвалідів кожного року не менше \$10,000. — В 1953 р. ССК збрала понад \$8,000, в 1954 — тільки \$7,000. (Для порівняння подасмо, що в тім самі часі в Канаді збрало понад \$20,000, хоч там наша громада далеко менша, як в ЗДА).

Тому в місяці листопаді рідше не сміє бути ні одного українця та українки, що не дали б свого датку на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

У плані дальшої праці Суспільної Служби Комбатантів передбачається побіч матеріальної дотеперішньої допомоги — також придбання дозвілу для старших віком, в яких знайшлися би і пристановище немічні кол. українські військовики (головно самітні). Зреалізувати цей задум можна буде тільки спільно з братськими організаціями, зокрема з ЗУАДК-ом.

Українські інваліди мусять відчувати повну і щирі опіку української суспільності, вони мусять бути свідомі цього. До жертв колишнього українського воєнства знаходять призначення української спільноти, яка своїми щедрими добрими вчинками своїм зобов'язання і повинність супроти учасників наших визвольних змагань.

ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ВОЄННОМУ ІНВАЛІДОВІ

Традиційним значас кожного року звертаємося до Українського Громадянства за матеріальною допомогою воєнним інвалідам та немічним кол. українським військовикам.

Робимо це з обов'язку і в глибокому почутті журби про тих, що у визвольних змаганнях (обох світ. воєн) втратили своє здоров'я та цілком або частинну здібність до праці.

Ними ніхто з чужих не опікується, матеріальну допомогу можуть отримати тільки від української суспільності у вільному світі. Від вислідів кожноразової збірки узалежнена і висота допомоги, яку одержують наші інваліди.

Від нашої жертвенності залежить доля неодного з них. Понад пів тисячі наших інвалідів потребують від нас постійної допомоги.

Щоби тільки дати кожному мінімальну допомогу, потрібно на ту ціль річно зібрати 20,000 доларів. — Минулорічна листопадова збірка принесла всього \$7,400.25.

Звертаємося і цього року

до Вас, Українська Громада в ЗДА, з гарячим проханням дати щедрі пожертви у Листопадовій Збірці на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

Щиро прохасмо до співпраці у Листопадовій Збірці Всесвітнє Духовенство Українських Церков, Українські Організації, Пресу та всіх українських свідомих громадян.

Суспільна Служба Комбатантів, визнаючи до щирої жертвенності на матеріальну безпеку наших воєнних інвалідів, сподівається, що доля й не доля українських інвалідів — кол. воїнів і на далі не перестане бути головною совістю і найбільшою турботою нашого громадянства у вільному світі.

У всіх справах пишати і висилати пожертви на адресу:

United Ukrainian War Veterans of America
866 North Seventh Street,
Philadelphia 23, Pa.

Суспільна Служба Комбатантів.

ЗВІТ

СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ

з пожертв на Дар Українському Воєнному Інвалідові та немічним кол. українським воїнам зложених у листопадовій збірці 1954 року

АРГОНА:
Фенікс: Алекс Холєвський \$5.
АРКЕНЗА:
Берлін: Ярослав Михайлович.
ДЕЛАВЕР:
Вільмінгтон: Відділ УККА \$141.75 з чого на зб. листу ч. 89 \$71.75 (збірники пані Галі Шаттліф і Лідія Гарвін та Стефан Матвійчук) збіркою листа ч. 90 (збирає полк. Т. Шкарпа) \$70.
ДИСТРИКТ КОЛУМБІЯ:
Вашингтон: П. Оуфрід \$5.
ФЛОРИДА:
Маймі: Відділ СУА ч. 57 (зб. листу ч. 44) \$4.50; Подписаний \$67; інж. В. Рікевський, зб. листа ч. 50 \$42.55.
КАЛІФОРНІЯ:
Лос-Анджелес: Відділ ОБВУА \$61.
КОНЕКТИКАТ:
Гартфорд: Василь Гришина, зб. л. 44, 45 і 46 \$242; Відділ УККА \$100; Станція Вратівна 6В І УД УНА \$98.50; Стефан Артемі \$5.
Нью-Гейвен: Станція В-ва 6В І УД УНА \$56.60; Софія Брендіш, зб. листа ч. 19 \$19 в тім Михайло Чайківський \$10; М. Дуда \$5.
Стемфорд: Д-р В. Палидир з Листопадовою Св'ятою \$38.09.
ІЛІНОІС:
Шинга: Станція В-ва кол. Воїнів І УД УНА \$111; Відділ ОБВУА \$49; Д-р Мирослав Сімоніч \$10.
ІНДІАНА:
Індіанаполіс: Василь Стародуб, зб. листа ч. 47 \$19.
МЕРІЛЕНД:
Балтимор: Відділ ОБВУА \$75; Станція „Плесту“ \$50.
Берлін: Василь Маджук, зб. \$10.
МАССАЧУСЕТС:
Ричбург: Д-р Юрій Педя \$10.
МІННІСОТА:
Сітвейт: Відділ ОБВУА \$181.50, Станція В-ва 6В І УД УНА \$150; Осип Вартків \$5.
Гріндейл: Рендіс: Іван Богач, збірка \$30; Українська Православна Церква \$21.
Ленінг: Відділ СУА ч. 38, збірка А. Загородський \$57.
МІНЕСОТА:
Міннеаполіс: Марія Кротюк, зб. \$18.
НЬО ДЖЕРЗІ:
Джерсі Сіті: Відділ Т-ва „Самоміч“ зб. листи ч. 21, 22 \$62.65; Відділ „Самоміч“ \$10; О. Гіббонс, зб. листа ч. 58 \$8; О. Ретт Стенура \$5.
Гріндейл: Меланде: Українська Громада, зб. \$30; Катрі Гіль \$5.
Кларк: Українська Православна Церква з Листопадовою Св'ятою \$25.
Бендін: Українська Громада \$25.
Ньюарк: Відділ ОБВУА \$507.67; Станція 6В І УД УНА \$82; Миколітін \$25; Відділ УНСО-ЗУУ ч. 371 \$10; по \$5: Євген Лисенко, Мирослав Заминський, Павло Гаврилюк.
Філадельфія: УНСО-ЗУУ, Відділ ч. 372 (П. Яремко), зб. \$12.
Пенсильванія: Теодор Руднінський, зб. листи: 23, 24, 54, 55 \$214.50.
Гріндейл: Станція В-ва 6В І УД УНА \$45.50; Д-р Євген Лотоцький \$10.
Малверст: Павло Ясінський, зб. \$34.15.
НЬО ЙОРК:
Амстердам: Відділ ОБВУА \$127.
Бейлтон: Павло Кіт \$5.
Бекфорд: Плат: Євсей Кривобок \$5.
Вільмінгтон: Відділ УККА, зб. листа ч. 43 \$34.50.
Бюффало: Станція В-ва 6В І УД УНА \$248.17.
Вронкс: СУА, Відділ ч. 8 (Ева Кортол) \$10; Н. Вурбелю \$5.
Вудленд: Микола Ворона \$5.
Вотергайт: Іван Карабін і Мик. Демчар, збірка на Листопадовій

Група кол. українських старшин на останньому Делегатському З'їзді ОБВУА у Філадельфії, з ген.-пор. Олександром Загородським посередній першого ряду.

ЗВІТ

із праці „Комітету для вшанування пам'яті Генерала Михайла Омеляновича-Павленка при ОБВУА“ в Нью-Йорку від початку його діяльності дня 18 липня 1952 р. по день 1 вересня 1954 року.

Дня 29 травня 1952 року помер у Парижі генерал-полковник Михайло Омелянович Павленко, буш. Командуючий Лівською Армією УНР, Начальний Вождь УГА та Командарм Армії 1-го Зимового Походу, — а дня 31 травня 1952 р. був похований на провізоричній місці цвинтаря „Пер Ля Шез“.

Колішнє воєнне українське армії, організоване в ОБВУА, створило при Головній Управі ОБВУА в Нью-Йорку: „Комітет для вшанування пам'яті Генерала Михайла Омеляновича Павленка“, який діяв 18 липня 1952 р. видав заклики до усього українського воєнства в Америці, повідомляючи його про стан справи та про чотири завдання Комітету:

- Негайне захоронення тілних останків та забезпечення могил Командарма.
- Матеріальна поміч вдома.
- Побудування достойного пам'ятника на могилі.
- Видавання історичних творів Командарма, — із проханням допомогти матеріально для здійснення повних завдань Комітету. Даліше звернувся Комітет до УКК з проханням про грошеву допомогу і тут знайшов прихильне відношення до справи. УККА дав Комітету допомогу в квоті \$250.00, а також дав безпроцентову позичку у квоті \$250.00. Рівнож прийняв УККА наш Комітет під свій протекторат.

Тому, що грошей, які дав УККА було замало для того, що без перешкод виконати завдання під 1. трьох членів Комітету взяли на своє ім'я приватну позичку в квоті \$300.00 в Кооперативному Банку „Самоміч“ в Нью-Йорку.

В міжчасі почали надходити до каси Комітету деякі квоти із збірок між воєнцями, а також квота \$116.39 від скарбниці „Комітету будови пам'ятника сл. п. Генерала Петра“ — п. Петра Олексійського, — бо названий комітет скінчив своє завдання.

Негайно приступлено до виконання завдання під 1. Закуплено постійне місце на цвинтарі „Пер Ля Шез“ у Парижі, побудовано нову могилу з бетону, закуплено дві нові труни — одну металеву і другу з твердого дерева. Усі ці праці перевела фахова французька фірма, під доглядом удови сл. п. Генерала з двох буш. українських воїнів: сотні армії УСР Василя й десантника УГА Барана.

Дня 22 листопада 1952, тілні останки сл. п. Генерала були перенесені до нової могили, яку посвятив Покійний Митрополит УАПЦ Блаженний Полікарп при співучасті духовенства. Уважасмо за вказане навести основні позиції прибутків і видатків. Рахунок похоронної фірми Ж. Пулен е Фіс у Парижі, яка перевела усі праці щодо експлуатації та вибудовування нової могили — винести суму фр. фр. 510.00, — найбільшю позицією цього рахунку є купно постійного місця на цвинтарі у Парижі — 229,504.00 фр. Видатки на паннахиди, поліційну асистенцію, вінки, мармурову дошку та інші дрібні — були: фр. фр. 41,825.00.

Ціла сума витрат була: фр. фр. 529,335.00, себто по сучасному курсу: \$1,524.00. З цієї суми наш Комітет покрити видатки у висоті \$1,388.00. Решта видатків була покрити з пожертв осіб та організацій в Європі, які були зложени на руки удови п. Марії Омелянович-Павленко.

Другим завданням Комітету була матеріальна поміч удові Генерала п. Марії Омелянович-Павленко. Під поміч була і з коштів, бо вона залишилась у такому матеріальному становищі, а до того ще хвора.

Комітет в часі від дня 1. вересня 1952 до 1. вересня 1954 — вислав удові з титулу особистої допомоги разом суму \$543.00. Сума ця омежована з мала, бо виходить місячно на \$17.00, але удова бодал відчула, що Комітет про неї не забув.

Надруковано 1,000 підписних листів, з яких розіслано дотепер в терен — 400 листів, українським організаціям та окремим особам. З цих листів повернулося на день 1. вересня 1954 року після збірок 63 листи на загальну суму \$712.05, — 38 листів повернуло порожні, а решту, то з 299 листів ще не повернуло, вони знаходяться в терені.

Сальдо каси Комітету на день 15 травня 1955 року висногло в готівці квоту: \$00.62 і банків. круж. 90.00.

Пасива Комітету на сьогодні є: довг в УККА у висоті: \$250.00, чи навіть менше, бо з відомості, що пенсії зми вже поступили там нарахунок Комітету, але УККА тро не ще офіційно не повідомила.

Виконання третього завдання Комітету: побудова пам'ятника, буде вимагати довгого часу для придбання необхідних фондів, виготовлення проєкту пам'ятника, переведення зв'язаних з цим різних технічних фахових праць. Таксасмо виконання четвертого завдання: видання історичних творів Покійного, крім усього вже наведеного, буде вимагати ще й згоди на це від удови Генерала п. Марії Омелянович-Павленко, бо літературні твори Покійного є її спадщиною.

За Комітет для влаштування пам'яті Генерала Михайла Омеляновича-Павленка: полковник Сергій Сфренов, голова; майор Дмитро Бакум, заступник голови; член УСС д-р Степан Ріпський, секретар; поручник Іван Витицький, скарбник.

Tel.: Oregon 3-6800 - 3-6801

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
 33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
 Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані
 робітники до праці в ресторанах:
**КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ,
 ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ** і ін.
 • Заходьте до нашої Агенції, яка працює вже 30 років!
 • Наша Агенція відомо, що має охочим добре й добре
 платити праці! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ПРАЦЯ

Help Wanted—Male

ПОЖЕЖНИКИ

«Лайсесом» і досвідом
 Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
 Bordentown Road
 Old Bridge, New Jersey

Голоситесь особисто:
W. RALSTON & CO.
 Bordentown Road
 Old Bridge, New Jersey

ПРАЦЯ
 В НОВИМ ДЕПАРТАМЕНТІ

Досконала нагода для ко-
 кого з досвідом у фабрики,
 що переробляє текстиль
 і папер.

Голоситесь особисто:
W. RALSTON & CO.
 Bordentown Road
 Old Bridge, New Jersey

ПОТРІБНО МУЖЧИН
 до будови

РОБІТНИКІВ — СТОЛІВІВ
 ПЛАМБЕРІВ.

Після одружені.
 Голоситесь особисто:
**MADISON PARK
 DEVELOPMENT**
 Corner of Ernsford Road
 and Bordentown Turnpike —
 off Route 9
 Near South Amboy — New Jersey

«BENCH WORKERS»
 при «Shuffleboards»
 і церковних влаштуваннях.
 Постійна праця. Добра платня.
NATIONAL CORP.
 291 Cleveland St., Orange, N. J.
 ORange 2-9100

WOOD FINISHERS
 Досвідчені Staining, Burning-in,
 Polishing, Lacquer Spraying
 Постійна праця. Добра заплата.
NATIONAL CORP.
 291 Cleveland St., Orange, N. J.
 ORange 2-9100

ДО ВИРОБЛЮВАННЯ
 ЗНАЙДІВ І КІСТОК
 До знайшли, кісток, дзига,
 «джімо», наприклад. Досвідчені
 фахівці модерного і складного
 полірування і пробірки кісток
 до гри 7:30 A.M. — 4:15 P.M.
 — Постійні дні.
 Голоситесь особисто.
**CORNELL DUBLICER ELEC.
 CORP.**
 333 Hamilton Boulevard
 South Plainfield, N. J.

КНИЖКИ — ЖУРНАЛИ

САМЕ ПОЯВИЛАСЯ У ВИДАННІ НАУКОВОГО
 ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА
ЗБІРКА УКРАЇНСЬКОЇ НОВЕЛІ
 Збірка містить 32 новел таких письменників:
 О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаника, М.
 Черемшин, В. Лещого, Л. Мартовича, О. Мокеня, І.
 Гриневича, С. Васильчука, Г. Кошиця, М. Хмільова,
 А. Любченка, М. Іваниця, Ю. Яновського, О. Сісарики,
 О. Вишні, Ю. Липи, Л. Мосендза, Ф. Дудка, Н. Корольова,
 Ю. Клеона, С. Рудавського, А. Галана, П. Поліщаника,
 Л. Натаня, В. Рудавського, Д. Гуменюка, І. Керницького.
 Вступна стаття Миколи Глобенка.
 Містечка обсягом Івана Гліздовського.
 354 стор. Ціна \$3.00. — В твердій оправі \$3.50.
 Замовляти:
SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
 302-304 W. 13th Street,
 New York 14, N. Y.

Ща увагу Укр. Книгарни — Крамничим — Кооперативним
 і всім зацікавленим.
 Вже виїхали з друку нові

ОРИГІНАЛЬНІ РІЗДВЯНІ ЛИСТИ
 арт. маляра

М. АНАСТАСІЄВСЬКОГО
 2 роки сім кольорових репродукцій в обрамленні
 української вишивки.

ЦІНА ЗА ЛІСТУ 10 ЦТ. Гуртові замовлення з рахунок.
 Комплекти з переважно нового видання: 12 штук за 1 долар
 вислано.

М. АНАСТАСІЄВСЬКИЙ, M.A.
 569 So. Smith Ave. Tel. CA. 8-1722 St. Paul, Minn.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-р А. Т. КІЗЬЯ

Ново доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює
 всі недуги і подас способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ
 Ціна \$6.00.

Замовляти з належністю надсилати:
„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВАНІЮ,
 ОГАЙО І ВЕСТ ВІРДЖІНІЮ!

Висилка пачок з Харчами, Одагом, Ліками і іншими
 потрібними товарами

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.

Мити оплачується в ЗДА. — Гарантія для доставки.

CHESTER'S
 1717 E. Carson Street,
 Pittsburgh 3, Pa.
 год. денно від 12 до 6 веч.
 Пишіть по наші безплатні каталоги.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“